

Савельєва Валерія

Донбаська державна машинобудівна академія, Краматорськ, Україна
av@krm.net.ua

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ-МЕНЕДЖЕРІВ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

The abstract considers the formation of social responsibility among students-managers at the technical university. The author describes the structure of the social responsibility and focuses on the formation of social responsibility through the subjects of psychological cycle.

Keywords: social responsibility, subjects of psychological cycle.

Соціальна відповідальність студента-менеджера – це стійка диспозиційна стратегія соціальної поведінки особистості, що базується на переконанні в об'єктивній необхідності стосунків взаємної залежності членів суспільства і проявляється у свідомій установці на активне освоєння потенційних ролей, активне виконання актуальних соціальних ролей на основі співвідношення своїх дій і їх наслідків з термінальними цінностями суспільства і нормами, а також в готовності відповідати за отриманий результат (М. Г. Іванов).

У структуру соціальної відповідальності студентів-менеджерів входить мотиваційно-ціннісний, орієнтовно-прогностичний, емоційно-вольовий і поведінковий компоненти. Критерієм оцінки мотиваційно-ціннісного компонента соціальної відповідальності студентів є просоціальна спрямованість, що проявляється в таких показниках, як альтруїстичні мотиви соціальної поведінки; просоціальні ціннісні орієнтації, широка сфера і

соціальний вектор відповідальності, що визнається; орієнтовно-прогностичного – соціальна передбачливість, показниками якої є знання про зміст базових соціально схвалюваних стратегій ролевої поведінки і норм, що обумовлюють їх; знання про суть і зміст базових соціальних цінностей і розуміння особистого і соціального значення норм, що охороняють їх; уміння передбачати особисті і соціально значущі наслідки своїх дій; емоційно-вольового – причетна самостійність, що проявляється в таких показниках, як здатність до емпатії; здатність до рефлексії своєї поведінки; характер атрибуції відповідальності; поведінкового – наднормативна соціальна активність, показниками якої виступають прагнення до виходу за рамки навчальної програми при засвоєнні змісту соціальних ролей; здатність до прояву ініціативи в організації і здійсненні соціально корисної діяльності; здатність до прийняття на себе додаткових обов'язків.

Формування соціальної відповідальності студентів – менеджерів за допомогою дисциплін психологічного циклу – це наявність змісту, видів, форм і методів діяльності, освоєння і реалізація яких сприяють становленню і закріпленню в структурі особистості взаємозв'язаних компонентів соціальної відповідальності як стійкого комплексу психологічних умов, що сприяють формуванню соціальної відповідальності студентів і включає: 1) здійснення в єдності аксіологічного і системно-ролевого підходів до відбору і конструювання змісту психологічного супроводу, передбачаючи використання принципу актуалізації аксіологічного контексту; принципу відповідності змісту психологічного супроводу структурі комплексу прав і обов'язків людини і громадянина, принципу випереджаючого ролевого навчання; 2) здійснення діяльнісного підходу до розробки організаційно-методичної складової процесу психологічного супроводу, що припускає реалізацію принципу суб'єктності; принципу активності, принципу діалогічності, принципу рефлексивності, принципу доцільності, принципу інтегративності; 3) розробку і реалізацію моделі процесу формування соціальної відповідальності студентів засобами дисциплін психологічного циклу, що є цілісним системним утворенням, що включає індивідуально-груповий, ціннісно-орієнтаційний, діагностичний, контрольно-аналітичний, результативний компоненти, у своєму динамічному аспекті, що представляє послідовність психологічних дій, спрямованих на досягнення мети цього процесу; 4) розширення зони соціальної відповідальності студентів за допомогою надання їм вільного вибору сфер, напрямів, тривалості і форм соціально-психологічної активності.